

ze vechten moet en elk oogenblik op verweer bedacht moet zijn. Ze ziet niet, hoe stralend Nels oogen zijn, hoe lief Riekjes gezicht, hoe guitig Jans bruine kijkers, die hij zoo ver openspert. Ze lacht niet om Aartje, die met een kijkdoos onder zijn cape op een klein biddertje lijkt, dat een kistje weg moet brengen. Zelfs Gerardje verteedert haar niet. Ze kan Kees' domheid vandaag niet verdragen. Als hij zoo blijft, laat ik hem zitten, denkt ze hard. Die hardheid in haar is niet te overwinnen. Als ze Jan driemaal verboden heeft en hij nog niet gehoorzaamt, krijgt hij plots een ferm tik op zijn hand. Het geeft een harde bons op de bank. De klas zit stom verbaasd. Sijtje voelt alle oogen verwijtend op zich gericht. Ze voelt neiging te vluchten en heeft het wanhopig gevoel, of nu alles verloren is. Ineens maakt zich uit den mist van haar verbeelding het gezicht van Hoytema los. Zijn oogen kijken haar smartelijk aan.

„Wat heb je van mijn kinderen gemaakt?” vraagt hij. Sijtje krimpt ineen. Langs Nels bank komend, glijdt zacht het handje van het kind in de hare. Een stroom van ontspanning en verteederling gaat door haar heen. Ze klemt haar handen om het kinderknuietje. O, mijn liefde, mijn liefde, smeekt het in haar. Help me ! Leg je milde handen op mijn schouders, breng je licht in mijn oogen en je sterkte in mijn hart. Plotseling hoort ze zijn stem met dien diepen, warmen klank: Wie kinderen liefheeft, mag kastijden. Ze zucht met een zucht, die ze diep uit haar borst haalt, een zucht, die bevrijdt. Nu hij haar helpt, kan alles weer goed worden, kan heelen, wat onherstelbaar leek. Nu is alles in Sijtje niet meer zóó hopeloos.

Sijtjes moeder is na een onwelzijn van enkele uren plotseling gestorven. Sijtje zit versuft, enkele dagen na de begrafenis, op een stoel in de ont-takelde huiskamer. De ouderwetsche inboedel wordt verkocht; enkele dingen houdt Sijtje als dierbare herinneringen achter en zij zelf gaat op kamers. Bickers loopt door het huis van voren naar achteren zijn bevelen te geven aan de knechts van het venduhuis; hij handelt voor het meisje. Hij heeft haar altijd graag gemogen, om haar levenslust; maar nu, nu ze zoo stil is en zoo bleek, en er zoo gewond uitziet, springt er iets in hem op, dat meer is dan medelijden en heeft hij zich haar lot aangetrokken. Sijtje laat met zich doen en Bickers verkrijgt daardoor een recht op haar, dat ze hem niet betwist.

Sijtje sluit haar oogen. Vóór alle gedachten stelt zich scherp, als een haar voortdurend vervolgende obsessie, het beeld, dat ze een dag na het overlijden van haar moeder heeft gevormd.

Een gramoffoon knerpt ergens:

„Fraulein, laat ons linksom dansen!”

„Linksom dansen, linksom dansen!”